

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/70/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7119215944
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7119215944.3

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobkyne: D. K., nar. X.X.XXXX, bytom L. Q., L. XX, zastúpenej JUDr. Ondrejom Lučivjanským, advokátom, so sídlom v Košiciach, Štúrova 19, proti žalovaným: 1/ R. T., nar. XX.X.XXXX, bytom L. Q., L. XX, 2/ Z. T., nar. XX.X.XXXX, bytom L. Q., L. XX, obaja zastúpení JUDr. Tiborom Sásfaiom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Mlynárska 15, o zaplatenie 40.073,68 € s príslušenstvom a o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, o odvolaní žalovaných proti uzneseniu Okresného súdu Košice I sp. zn. 34C/39/2019 zo dňa 3. marca 2021

rozhodol:

M e n í uznesenie Okresného súdu Košice I č.k. 34C/39/2019-223 zo dňa 3. marca 2021 tak, že stranám sporu n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) uznesením č.k. 34C/39/2019-223 zo dňa 3. marca 2021 žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania vo veci samej, nárok na náhradu zabezpečovacieho opatrenia a nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %, o výške ktorých rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto uznesenia.
2. Rozhodol tak v konaní, v ktorom sa žalobkyňa (žalobou doručenu súdu dňa 13.12.2019) domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 40.073,68 € s príslušenstvom a náhrady trov konania.
3. Spolu so žalobou vo veci samej žalobkyňa podala aj návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktorým by súd zriadil záložné právo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXXX, okres Košice I, obec Košice - Sever, katastrálne územie Severné mesto, v prospech žalobkyne. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 10. januára 2020 č.k. 34C/39/2019-53 zriadil záložné právo v uznesení špecifikovanej nehnuteľnosti a v prevyšujúcej časti návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol.
4. Žalobkyňa dňa 22.1.2020 doručila súdu späťvzatie žaloby a návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia z dôvodu, že zo strany žalovaných došlo k dobrovoľnému splneniu povinnosti pred prvým pojednávaním, preto navrhla, aby súd konanie zastavil a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konaniu v rozsahu 100 %. K podaniu predložila potvrdenie banky o vykonaní platby vo výške 40.649,02 € žalovaným v 2. rade dňa 21.1.2020, teda po podaní žaloby a nariadení zabezpečovacieho opatrenia konajúcim súdom.
5. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 6Co/41/2020 z 7.4.2020 pripustil späťvzatie návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a zrušil uznesenie Okresného súdu Košice I zo dňa 10. januára 2020, č.k. 34C/39/2019-53 a zastavil konanie o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

6. Okresný súd Košice I uznesením zo dňa 19.5.2020, č.k. 34C/39/2019-102 konanie zastavil (I. výrok). Priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania vo veci samej, nárok na náhradu trov zabezpečovacieho opatrenia a nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100% (II. výrok). Vrátil žalobkyni krátený súdny poplatok vo výške 2.310,66 € prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s. (III. výrok). Uznesenie v I. výroku nadobudlo právoplatnosť dňa 5.6.2020 a v III. výroku nadobudlo právoplatnosť dňa 20.5.2020.

7. Na základe odvolania podaného žalovanými v 1. a 2. rade proti výroku II. o trovách konania Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 30.9.2020 č.k. 6Co/85/2020-132 v odvolaní napadnutej časti uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uložil súdu prvej inštancie povinnosť zistiť aktuálne osobné, majetkové, zárobkové a sociálne pomery žalovaných, ako aj majetkové pomery žalobkyne z hľadiska, aký bude prípadný dopad rozhodnutia v zmysle ust. § 257 CSP na jej pomery a uložil súdu vziať do úvahy aj okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, okolnosti, ktoré predchádzali podaniu žaloby, postoj sporových strán v priebehu konania a aj výšku trov konania, ktoré žalobkyni patria z toho hľadiska, či ich (ne)priznaním nebude neprimerane zasiahnuté do majetkovej sféry niektorej zo sporových strán.

8. Po vrátení veci súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania, opakovane napadnutým uznesením aplikujúc ust. § 262 ods. 1, 2, § 256 ods. 1 a § 257 CSP.

9. Pri rozhodovaní o trovách konania v danej veci súd dospel k záveru, že nie sú dané dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP, a nejde o výnimočný prípad, v ktorom pri zohľadnení okolností danej veci, ako aj okolností u procesných strán, bolo použitie citovaného ustanovenia namieste.

10. Súd zistil, že žalobkyňa nie je vedená ako držiteľka alebo vlastníčka motorového vozidla či nehnuteľnosti. Zo správy Daňového úradu Košice súd zistil, že žalobkyňa je u správcu dane registrovaná z dôvodu prenájmu nehnuteľností. Podľa daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2019 žalobkyňa mala základ dane vo výške 6.586,17 €, jej daňová povinnosť predstavovala sumu 1.251,37 € a daňová povinnosť znížená o daňový bonus predstavovala sumu 985,33 €. Podľa potvrdenia o zdaniteľných príjmoch fyzickej osoby zo závislej činnosti za rok 2019 žalobkyňa mala čiastkový základ dane vo výške 10.352,60 €. Žalobkyňa má jednu vyživovaciu povinnosť k maloletej dcére.

11. Súd zistil, že žalovaná v 1. rade poberá starobný dôchodok v sume 352,20 € mesačne. Výdavky spojené s bývaním predstavujú sumu 223,90 € mesačne. Je vydatá, vyživovaciu povinnosť nemá. Podľa vlastného vyjadrenia nevlastní žiadny majetok, ani úspory. Žalovaná v 1. rade nie je vedená ako držiteľka alebo vlastníčka motorového vozidla a nie je vedená ako vlastníčka žiadnej nehnuteľnosti. So žalovanými býva ich syn, ktorý neprispieva na domácnosť.

12. Žalovaný v 2. rade je poberateľom starobného dôchodku v sume 549,50 € mesačne. Výdavky (rovnako ako v prípade žalovanej v 1. rade) predstavujú sumu 223,90 €. Nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť, nevlastní žiadny majetok, ani úspory. Žalovaný v 2. rade nie je vedený ako držiteľ alebo vlastníč motorového vozidla, je vlastníkom viacerých nehnuteľností v katastrálnom území Stebnicka Huta/Bardejov, ktoré sú evidované na LV. č. XXX, LV č. XXX, LV č. XXX, LV č. XXX, LV č. XXX, LV č. XXX, LV č. XXX, LV č. XXX v okrese Bardejov.

13. Majetkové pomery strán sporu súd považoval za porovnateľné, keďže súčet dôchodkov žalovaných v porovnaní s príjmom žalobkyne zo závislej činnosti za rok 2019 je porovnateľný, pričom žalobkyňa má vyživovaciu povinnosť na maloleté dieťa, preto dopad náhrady trov konania na príjem či majetok strán sporu je rovnaký.

14. Súd prihliadol tiež na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde a na postoj strán v priebehu konania. Plne sa stotožnil s argumentáciou žalobkyne, že potrebu domáhať sa nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia súdnou cestou v tomto konaní vyvolali práve žalovaní tým, že si včas nespĺnili povinnosť, ktorá im v dôsledku určenia vlastníckeho práva súdnym rozhodnutím (rozsudok v spore sp. zn. 15C/204/2016) vznikla. Podľa súdu prvej inštancie od právoplatného skončenia konania o určenie vlastníckeho práva mali žalovaní dostatok času, aby žalobkyni vrátili finančné prostriedky, ktoré obdržali ako kúpnu cenu na základe Zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa 15.7.2015. Žalovanými tvrdená dohoda medzi stranami sporu, resp. dohoda medzi žalovanými a právnou zástupkyňou žalobkyne JUDr. Fuchsovou, o vrátení kúpnej ceny až po predaji bytu, či aspoň skutočnosť, odkedy žalovaní disponovali

kúpnu cenu z predaja bytu, žalovaní v konaní ničím nepreukázali. Skutočnosť, že nepoznali číslo bankového účtu žalobkyne, je irelevantná ako dôvod pre nevrátenie peňažných prostriedkov. Súd zdôraznil, že žalovaní získali peňažné prostriedky od žalobkyne na základe neplatnej kúpnej zmluvy, patrila im náhrada trov konania v spore sp. zn. 15C/204/2016. Skutočnosť, že ponúkali svoj byt na predaj inzerátom žalovaní potvrdili. 15. Zároveň listinnými dôkazmi, ktoré sú obsahom súdneho spisu mal súd za preukázané, že k zaslaniu výzvy na zaplatenie kúpnej ceny vo vzťahu k žalovanej v 1. rade pred podaním žaloby došlo. Žalovaní nepreukázali svoje tvrdenie, odkedy disponovali finančnými prostriedkami z predaja ich bytu. Súd sa stotožnil s tým, že až podanie žaloby primálo žalovaných k tomu, aby vrátili žalobkyni majetkový prospech, ktorým sa na jej úkor obohatili.

16. Súd v danom prípade nevidel dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od všeobecnej zásady priznania náhrady trov konania strane, ktorej na ich priznanie vnikol nárok. Žalobkyni súd priznal plný nárok na náhradu trov konania, keďže žaloba bola podaná dôvodne a podľa predloženého potvrdenia k zaplateniu sumy 40.649,02 € došlo po podaní žaloby a návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, čím odpadol predmet sporu a preto žalovaní v 1. a 2. rade procesne zaviniť zastavenie konania (tým že po podaní žaloby dobrovoľne zaplatili žalovanú sumu). Keďže žalobkyňa bola procesne úspešná v konaní o nariadenie zabezpečovacieho konania a bola i procesne úspešná v odvolacom konaní, kde nadriadený súd pripustil späťvzatie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a zrušil uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 10.1.2020 z dôvodu dobrovoľného splnenia povinnosti žalovanými dňa 21.1.2020, teda žalovaní v 1. a 2. rade zaviniť späťvzatie žaloby a návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, súd žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania vo veci samej, nárok na náhradu trov zabezpečovacieho opatrenia a nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

17. Proti uvedenému uzneseniu podali žalovaní v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e/, f/, g/ a h/ CSP a navrhli, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že stranám sporu náhradu trov konania neprizná.

18. Žalovaní považujú napadnuté uznesenie za nesprávne, nezákonné, bez dostatočného zistenia podkladov na rozhodovanie podľa § 257 CSP a bez dostatočnej akceptácie názoru odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení. Majú za to, že súd sa nezaoberal podstatnými námietkami žalovaných ani nezohľadnil podstatné dôkazy a preukázané skutočnosti. Vo vzťahu ku konštatovaniu súdu o majetkových pomeroch strán sporu zdôraznili, že žalovaná v 1. rade je 79 ročná, vážne chorá a má pravidelné náklady na lieky, na čo súd neprihliadal. Obdobne žalovaný v 2. rade, ktorý je 81 ročný, chorý dôchodca má tiež pravidelné náklady na lieky. Zároveň zdôraznili, že nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného v 2. rade sú také, u ktorých má žalovaný veľmi malé podiely, pričom sa jedná o veľký počet spoluvlastníkov a ide výlučne o lesné pozemky, s ktorými nemožno disponovať, nakladať a žalovaný v 2. rade z nich nemá žiaden príjem alebo úžitok. Vo vzťahu k majetkovým pomerom žalobkyne namietali konštatovanie súdu, že žalobkyňa nevlastní nehnuteľnosti, nakoľko je na Daňovom úrade Košice registrovaná z dôvodu prenájmu nehnuteľností, preto je zrejmé, že nejaké nehnuteľnosti vlastní a prenajíma. Ďalej poukázali na to, že žalobkyňa je jedinou vlastníčkou a jedinou konateľkou obchodnej spoločnosti PharmS SK, s.r.o., ktorá za rok 2019 má uvádzané výnosy vo výške 59.447 €, zisk 8.828 € a vlastný kapitál 11.600 €. Taktiež je žalovaná jedinou konateľkou obchodnej spoločnosti MIVAP Servis s.r.o. Uvedené skutočnosti spochybňujú uvažovanie o porovnateľnosti majetkových, sociálnych a iných pomeroch medzi žalobkyňou a žalovanými. Súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil do majetkových pomeroch žalobkyne sumu 40.649,02 €, ktorú jej žalovaní zaplatili 21.1.2020 a uvedené skutočnosti považujú za veľký nepomer v majetkových a sociálnych pomeroch na strane žalobkyne oproti žalovaným, čo podľa nich odôvodňuje aplikáciu ust. § 257 CSP a nepriznanie náhrady trov konania stranám sporu.

19. Žalovaní ďalej namietali, že napriek stanovisku odvolacieho súdu súd prvej inštancie nezisťoval predpokladanú výšku trov konania, pričom pri hodnote predmetu konania je len jeden úkon právnej pomoci v hodnote 620,20 € v takej výške, ktorú by žalovaní neboli schopní zaplatiť bez ohrozenia svojej výživy a naopak majetkové, sociálne a osobné pomery žalobkyne sú také, že od nej možno bez ujmy požadovať, aby znášala svoje trovy.

20. Za dôvody, pre ktoré je potrebné aplikovať ust. § 257 CSP žalovaní považujú aj ostatné okolnosti prípadu, a to okolnosti, ktoré predchádzali podaniu žaloby a postoj sporových strán v priebehu konania. Vytkli súdu prvej inštancie, že sa vôbec nezaoberal skutočnosťami, na základe akých mal žalobkyni

vzniknúť nárok na vrátenie kúpnej ceny. Tu poukázali na predmet konania Okresného súdu Košice I sp. zn. 15C/204/2016, kde dôvodom neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorou odpredali žalovaní byt žalobkyni bola absencia slobodnej vôle na strane žalovaných (§ 37 ods. 1 OZ), rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ) na strane žalobkyne a úžera na strane žalobkyne pri neprimerane nízkej cene bytu (§ 39a OZ). Poukázali aj na následné konanie žalobkyne po uzatvorení kúpnej zmluvy, keď byt previedla na svoju sesternicu a tá po odstúpení od zmluvy o výpožičke podala žalobu proti žalovaným o vypratanie bytu. Žalovaní teda zdôraznili, že práve konanie žalobkyne bolo v rozpore s dobrými mravmi a malo za následok neplatnosť kúpnej zmluvy.

21. Žalovaní ďalej rozporovali konštatovanie súdu, že od právoplatného skončenia konania vo veci 15C/204/2016 mali dostatok času, aby žalobkyni vrátili peniaze. V tejto súvislosti dali do pozornosti, že konanie v uvedenej veci bolo právoplatne skončené dňa 1.7.2019 a až následne po predložení právoplatného rozsudku katastru bolo možné zapísať vlastnícke právo v prospech žalobcov. Zároveň tu bol problém, pretože na byte bola vedená ľarcha z titulu úveru pre Mgr. Juhásovú a žalovaní nemohli s bytom nakladať, tento previesť, preto sa snažili, aby bola uvedená ľarcha vymazaná, čo sa stalo až v októbri 2019. Keďže žalovaným sa nepodarilo zabezpečiť si pôžičku jediným možným spôsobom získania finančných prostriedkov na vyplatenie čiastky žalobkyni bol predaj nehnuteľnosti, čo právny zástupca žalovaných oznámil aj žalobkyni prostredníctvom jej právneho zástupcu listom zo dňa 19.12.2019 (odpoveď na výzvu). Avšak už 12.12.2019 bola podaná táto žaloba. Žalovaní ďalej uviedli, že súd prvej inštancie nesprávne konštatoval, že žalovaní nepreukázali odkedy disponovali s finančnými prostriedkami, nakoľko je to jednoznačné a súd sa na to nepýtal. Túto skutočnosť potvrdzuje aj list právneho zástupcu žalovaných pre právneho zástupcu žalobkyne z 19.12.2019, ktorý súd vôbec nevyhodnotil. Predmetný byt žalovaní predali (vklad z 25.2.2020), pričom pri podpísaní zmluvy a podaní návrhu na vklad dňa 21.2.2020 im bola vyplatená kúpna cena, z ktorej ihneď zložili celú požadovanú sumu žalobkyni. S poukazom na predmet konania, výšku trov konania, majetkové pomery žalovaných, títo majú za to, že priznaním nároku na náhradu trov konania žalobkyne ide o neprimeranú a neúnosnú tvrdosť voči nim, preto navrhli aplikáciu ust. § 257 CSP.

22. K podanému odvolaniu sa žalobkyňa vyjadrila písomne, pričom zdôraznila, že súd vychádzal pri posudzovaní jej majetkových pomerov zo správy príslušného správcu dane, ktorá obsahuje údaj o čiastkovom základe dane určenom na základe potvrdenia o zdaniteľných príjmoch, a teda súd zohľadnil všetky zdaniteľné príjmy žalobkyne, vrátane prípadných výnosov žalobkyne z obchodných spoločností. Podľa názoru žalobkyne skutočnosť, že sa svojho práva domohla v súdnom konaní, jej nemôže byť na ľarchu pri rozhodovaní o trovách konania. Uviedla, že pristúpila k podaniu žaloby až po tom, ako žalovaní opomenuli svoju povinnosť vrátiť jej kúpnu cenu v dôsledku určenia vlastníckeho práva na základe rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 16.10.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.5.2019. Namietala tvrdenia žalovaných súvisiace s konaním vedeným pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 15C/204/2016 (určenie vlastníckeho práva) považujúc za absurdné, aby súd zohľadňoval okolnosti, ktoré s týmto konaním a rozhodovaním o nároku na náhradu trov bezprostredne nesúvisia. Má za to, že okolnosti, ktoré bezprostredne predchádzali podaniu žaloby, konajúci súd posúdil správne, keď dospel k záveru, že potrebu domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia súdnou cestou vyvolali výlučne žalovaní. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil, pretože v danom prípade neboli splnené podmienky v zmysle ust. § 257 CSP.

23. Žalovaní v odvolacej replike zdôraznili, že do majetkových pomerov nepatria len príjmy fyzickej osoby, ale aj hodnota obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným, zvlášť ak ide o jediného spoločníka spoločnosti s výnosom, aký bol uvádzaný vo vzťahu k spoločnosti, ktorej spoločníčkou je žalobkyňa. Opakovane poukázali na nesprávnosť záverov o tom, že žalobkyňa nevlastní nehnuteľnosť, nakoľko má príjmy z prenájmu nehnuteľností a možno sa domnievať, že ide o byt. Tiež opakovane poukázali na svoje príjmy a výdavky, ako aj vek a zdravotný stav. Zdôraznili, že pohľadávku žalobkyni nikdy nepopierali, nevedeli si však zabezpečiť pôžičku, preto jediným zdrojom zabezpečenia potrebných finančných prostriedkov bol predaj bytu, čo bolo možné až po výmaze ľarchy Mgr. Juhásovej, a táto skutočnosť bola oznámená žalobkyni, resp. jej právnej zástupkyni. Žalobkyňa to však úmyselne odmietla a podľa názoru žalovaných, len z dôvodu snahy čo najväčšieho postihu žalovaných ihneď podávala žalobu a návrh na zabezpečovacie opatrenie. Opakovane poukázali na dôvody neplatnosti kúpnej zmluvy, na základe ktorej skutočnosti im vznikla povinnosť vyplatiť v tejto žalobe uplatňovanú finančnú čiastku žalobkyni.

24. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaných ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods.1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods.1 písm. e/, f/, g/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je dôvodné.

25. V prejednávanom spore neboli splnené podmienky ani na potvrdenie napadnutého uznesenia, ani na jeho zrušenie, preto odvolací súd uznesenie zmenil tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia (§ 388 CSP).

26. Žalovaní namietali odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/, f/, g/ a h/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (písm. e/), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (písm. f/), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (písm. g/) a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (písm. h/)

27. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP je potrebné uviesť, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy stranami sporu. Najmä nevykoná dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva nie sú významné a dôkazy nadbytočné, t.j. ku skutkovým okolnostiam, ktoré už boli preukázané iným spôsobom alebo sú založené na zhodnom tvrdení strán. Neúplné zistenie skutkového stavu je však odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť, avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy stranami navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že strana, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, súčasne označí dôkaz, ktorý, hoci bol navrhovaný, nebol vykonaný a uvedie právne významné skutočnosti, ktoré hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezisťoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie.

28. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP (do 30.6.2016 s ust. § 132 O.s.p.), a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

29. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcom z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP (do 30.6.2016 z ust. § 133 až 135 O.s.p.).

30. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. g/ CSP je daný, ak zistený stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené. Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Uvedený odvolací dôvod nachádza uplatnenie najmä vtedy, ak strany sporu neboli náležitým spôsobom poučené o následkoch sudcovskej koncentrácie konania.

31. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny

predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

32. Odvolací súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci je naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

33. Civilný sporový poriadok upravuje náhradu trov konania v prípade zastavenia konania v ust. § 256 ods. 1 a 2 CSP, ktoré predpokladá procesné zavinenie niektorej zo strán sporu na zastavení konania.

34. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

35. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia, ktoré je aplikačne bezproblémovou zásadou.

36. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovanej. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu, alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovanej strany, a teda nemožno vyčítať procesné zavinenie žalovanej strane, znáša trovy konania žalovanej strany žalobca.

37. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie sa žalovanej strany, spočívajúce napríklad v úhrade žalovanej sumy po začatí konania, potom je potrebné konštatovať, že žalovaná strana procesne zavinila zastavenie konania. Ide najmä o prípady, keď žalovaný po podaní žaloby plnil žalobcovi v dôsledku čoho žalobca vzal žalobu späť. Odvolací súd poukazuje na to, že kritérium procesného zavinenia je treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, t.j. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskoro vzala žalobu späť. Pri posudzovaní dôvodnosti podania žaloby sa skúma len procesné hľadisko, a to, či sa žalovaní zachovali v súlade so žalobnou požiadavkou.

38. V danom prípade sa žalobkyňa žalobou doručenou súdu dňa 13.12.2019 domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 40.073,68 € s príslušenstvom a žalovaní dňa 21.2.2020 zložili celú požadovanú sumu žalobkyňi. Za takýto okolností možno dospieť k záveru, že k späťvzatiu žaloby došlo pre správanie sa žalovaných, pretože žalovaní po začatí konania splnili to, čo žalobkyňa požadovala. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie správne uzavrel, že žalovaní z procesného hľadiska zavinili zastavenie konania. Odvolací súd však nepovažuje za správny záver súdu prvej inštancie, že neboli splnené podmienky na uplatnenie ust. § 257 CSP.

39. Podľa ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

40. Citované ustanovenie predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania v zmysle vyššie citovaného ustanovenia vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. Ide pritom o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. K aplikácii vyššie citovaného zákonného ustanovenia dochádza aj z aspektov sociálnych, kedy súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu, pričom si vždy všíma aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Dôvody hodné osobitného zreteľa teda buď spočívajú v dôvodoch na strane sporovej strany alebo v okolnostiach prejednávaného sporu.

41. Aplikácia vyššie citovaného zákonného ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti.

42. Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávacom spore ide o prípad, kedy prisúdenie náhrady trov žalobkyni by bolo neprimerane tvrdé voči žalovaným a vyžadovalo si preto zásah súdu v podobe aplikácie ust. § 257 CSP.

43. Odvolací súd opakovaním poukazuje na potrebu dôsledného a komplexného posúdenia všetkých okolností relevantných pre rozhodnutie o náhrade trov konania, vrátane okolností, ktoré viedli k súdному uplatneniu nároku, okolností, ktoré predchádzali podaniu žaloby a postoj sporových strán v priebehu konania popri osobných, majetkových, zárobkových a sociálnych pomeroch žalovaných a pomerov žalobkyne.

44. V prvom rade odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dostatočne neposúdil okolnosti, ktoré predchádzali podaniu žaloby, viedli k súdnému uplatneniu nároku a postoj sporových strán, na základe čoho dospel k nesprávnemu záveru o neexistencii dôvodov, pre ktoré by sa mal odchyliť od všeobecnej zásady priznania náhrady trov konania strane, ktorej na ich priznanie vznikol nárok.

45. Dôvodne žalovaní namietali, že súd prvej inštancie vôbec nevyhodnotil tú skutočnosť, na základe ktorej vznikol žalobkyni nárok na vrátenie kúpnej ceny. Z obsahu rozsudkov Okresného súdu Košice I č.k. 15C/204/2016-148 zo dňa 16.10.2018 a Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.5.2019 sp. zn. 3Co/428/2018 pritom jednoznačne vyplýva, že kúpna zmluva bola posúdená ako neplatná v dôsledku konania žalobkyne, ktoré bolo vyhodnotené ako rozporné s dobrými mravmi, z jej strany došlo k úžere (pri nízkej cene za byt).

46. Zároveň odvolací súd považuje za dôvodné námietky žalovaných týkajúce sa nesprávneho konštatovania súdu prvej inštancie, že títo mali dostatok času, aby žalobkyni vrátili finančné prostriedky. Súd žiadnym spôsobom nevyhodnotil, kedy nadobudli rozsudky Okresného súdu Košice I č.k. 15C/204/2016-148 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/428/2018 právoplatnosť, a to dňa 1.7.2019. Zároveň nebral zreteľ na tú skutočnosť, že žalovaní nemali iný zdroj finančných prostriedkov, a preto sumu potrebnú na vyplatenie žalobkyne si mohli zabezpečiť iba odpredajom predmetného bytu. Uvedené však nebolo možné bez toho, aby bolo ich vlastnícke právo zapísané v katastri nehnuteľností a zároveň bez toho, aby na nehnuteľnosti neviazali ťarchy. K odpredaju bytu mohlo reálne dôjsť až po výmaze ťarchy zapísanej v prospech R.. J., k čomu došlo až v októbri 2019. Súd prvej inštancie dôsledne nevyhodnotil list zo dňa 19.12.2019, doručovaný zo strany právneho zástupcu žalovaných právnomu zástupcovi žalobkyne. Rovnako neskúmal od kedy disponovali žalovaní finančnými prostriedkami na vyplatenie požadovanej čiastky, bez čoho je predčasné konštatovanie, že žalovaní mali dostatok času na vyplatenie týchto prostriedkov. Tieto prostriedky žalovaní nadobudli až dňa 21.1. 2020 a v tento deň ich aj uhradili žalobkyni.

47. Odvolací súd má za to, že uvedené skutočnosti, ktoré predchádzali podaniu žaloby a postoj žalovaných odôvodňujú aplikáciu ust. § 257 CSP.

48. Aj s prihliadnutím na to, že žalovaná v 1. rade je 79 ročná, vážne chorá a má pravidelné náklady na lieky, žalovaný v 2. rade, ktorý je 81 ročný, chorý dôchodca má tiež pravidelné náklady na lieky a zohľadniac majetkové pomery žalobkyne, ktorá je na Daňovom úrade Košice registrovaná z dôvodu prenájmu nehnuteľností, preto je zrejmé, že nejaké nehnuteľnosti vlastní a prenajíma, je jedinou vlastníčkou a jedinou konateľkou obchodnej spoločnosti PharmS SK, s.r.o., ktorá za rok 2019 má uvádzané výnosy vo výške 59.447 €, zisk 8.828 € a vlastný kapitál 11.600 €, taktiež je žalovaná jedinou konateľkou obchodnej spoločnosti MIVAP Servis s.r.o., zároveň disponuje sumou 40.649,02 €, ktorú jej žalovaní zaplatili odvolací súd nepovažuje za správnu úvahu súdu prvej inštancie o porovnateľnosti majetkových, sociálnych a iných pomerov medzi žalobkyňou a žalovanými.

49. Odvolací súd považuje majetkové, sociálne a osobné pomery žalobkyne za také, že od nej možno bez ujmy požadovať, aby znášala svoje trovy, naopak pri hodnote predmetu konania je len jeden úkon právnej pomoci v hodnote 620,20 € v takej výške, ktorú by žalovaní neboli schopní zaplatiť bez ohrozenia svojej výživy.

50. S poukazom na uvedené, pretože odvolací súd z obsahu spisu zistil skutočnosti, ktoré odôvodňovali aplikáciu ust. § 257 CSP (t.j., ktoré odôvodňovali nepriznanie náhrady trov konania žalobkyni), odvolací

súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania (pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania, vrátane trov zabezpečovacieho opatrenia) nepriznal.

51. Toto rozhodnutie prijal senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).